

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

No6(5)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 548 sahifa,
16-iyun, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapijanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis institute dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers “Yangi O'zbekiston” and “Pravda Vostoka”, Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

“Maktabgacha va maktab ta'limi” jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

“Maktabgacha va maktab ta'limi”
jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti
Administratsiyasi huzuridagi Axborot
va ommaviy kommunikatsiyalar
agentligi tomonidan **№C-5669363**
reyestr raqami tartibi bo'yicha
ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Tinglovchilarga axloqiy-estetik tarbiya berishda notiqlik madaniyatini shakllantirishning samaradorlik ko'rsatkichlari	10
<i>Fazliddin Abdunabiyevich Abdurazaqov</i>	
Professor-o'qituvchilarning ilmiy-pedagogik salohiyatini xalqaro mezonlar asosida rivojlantirish yo'llari	15
<i>Maxmudov Qudratbek Shavkat o'g'li</i>	
Orfografik kompetensiyaning mohiyati va boshlang'ich sinflarda shakllanish bosqichlari	21
<i>Abduvaliyeva Nodira Alisherovna, Mo'minjonova Gulnoraxon Abdupatto qizi</i>	
Tabiiy fanlarni o'qitishda uch o'lchamli vizualizatsiyalarning boshlang'ich ta'limdagi ahamiyati	25
<i>Nabijonova Feruza Valijon qizi</i>	
Loyiha texnologiyasi asosida bo'lajak o'qituvchilarda ijtimoiy tashabbuskorlikni rivojlantirish mazmuni	28
<i>O'rinova Nilufar Muxammadovna</i>	
Sinfdan tashqari o'qish darslarida badiiy asar bilan ishlashning kompetensiyaviy yondashuv asosidagi metodikasi	32
<i>Qilichova Billura Yorqinxuja qizi, Homidov H. K.</i>	
Kasbiy-kommunikativ madaniyat fenomenining pedagogik talqini va rivojlanish tendensiyalari	37
<i>Tashpulatova Nodira Olimjon qizi</i>	
Tabiiy fanlarni o'qitishda kompetensiyaviy yondashuv	41
<i>Umbarova Nasiba Xolboy qizi</i>	
Xorijiy tillarni o'rganishda shaxs nutqining shakllanishida psixolingvistikaning ahamiyati	44
<i>Ahmedov Shavkat Asadilloevich, Ataboev Navruz Ilhombek o'g'li</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida matnni tushunish va tahlil qilish ko'nikmalarini rivojlantirish metodikasi (PIRLS dasturi misolida)	47
<i>Abduraxmanova Charos Burxanovna</i>	
Lesson Planning in English Language Teaching at Technical Universities	51
<i>Aitbaeva Nursuliu Tairbekovna</i>	
Lingvistik intellekt asosida individual o'qitish yondashuvining samaradorligi	55
<i>Allanazarova Sadoqat Azimovna</i>	
Xorij tadqiqotlarida zamonaviy oila transformatsiyasida farzandlar taraqqiyotining ijtimoiy-psixologik asoslari	59
<i>Bo'riyeva Mahbuba Shavkatovna</i>	
Теоретико-методологические подходы к изучению эмоциональных концептов в литературе: (на материале английских и немецких фразеологизмов)	63
<i>Сайёра Улашевна Тагаева, Азиза Анкаевна Уразкулова</i>	
The Importance of Forming a Schedule for High School Students	67
<i>D. T. Atabayeva, X. I. Abduraymova</i>	
Milliy cholg'u ansambllari orqali o'quvchilar musiqiy dunyoqarashini shakllantirish	70
<i>Dadamirzayeva Gulshanoy To'lanjon qizi</i>	
Umumiy o'rta ta'lim muassasalarida ma'naviy-axloqiy tarbiyaga yondashuvning texnologik xususiyatlari ...	75
<i>Jumanov Sherzod Saloyevich</i>	
Adabiyot darsliklari uchun yangi o'zbek adabiyoti namunalarini saralashning ilmiy-metodik asoslari	78
<i>Musaboyeva Zulfira Iqboljon qizi</i>	
Maktab geometriyasida ko'pyoqlilar mavzusini o'rganishning innovatsion usullari	83
<i>Pirlepesov Umrbek Baxtiyor o'g'li</i>	
Generativ AI vositalarining mustaqil ta'lim jarayonidagi didaktik funksiyalari	86
<i>Qahramonova Xumora Qahramonovna</i>	
O'quvchi-sportchilar uchun individual mashg'ulot yuklamalarini avtomatik rejalashtirish va optimallashtirish imkoniyatini yaratish ahamiyati	91
<i>Qosimov Faxriddin Jo'raqulovich</i>	

Когнитивный диссонанс как социально-психологический феномен в контексте высшего образования: теоретический анализ	95
Мансурова Гульмира Рафазловна	
Регуляторный произвол или необходимый порядок? Влияние новых регуляторных механизмов на свободу расследовательской журналистики	101
Рауфова Озода	
Qizlar tarbiyasida mahalla–oila–maktab hamkorligi mexanizmlari	105
Choriyeva Dildora Ismat qizi	
Oliy ta'lim muassasalarida jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini individuallashtirishning samaradorligi: kompetensiyaviy yondashuv asosida	109
Tangriyev Abdulkarim Tovashevich	
O'qish savodxonligi darslarida matn bilan ishlash orqali o'quvchilarda muammoli vaziyatlarni hal etish ko'nikmalarini rivojlantirish texnologiyasi.....	114
Boymurodova Nodirabegim Bahodir qizi	
Raqamli transformatsiya sharoitida STEAM ta'limi orqali talabalarda tanqidiy fikrlash kompetensiyasini shakllantirish	120
Kozimova Mehriniso Akbarali qizi	
Oliy ta'limda kvest texnologiyasi yordamida fizika fanining murakkab tushunchalarini o'zlashtirish samaradorligini oshirish metodikasi.....	125
O'rinboyeva Kumushoy Sultonbek qizi	
Tasvirlarga raqamli ishlov berish texnologiyalari va ularning amaliy qo'llanilishi	129
Sharipov Nodir Botir o'g'li	
Management of Medical Emergencies in Outpatient Dental Clinics.....	133
Adurazzoqov Kamoliddin, Umarov Maruf, Buzrukhoda Javohir	
Psixologik farovonlikning asosiy komponentlari, ta'sir qiluvchi omillar va zamonaviy baholash usullari	138
Aliyev Samariddin Murotali o'g'li	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining nutqiy kompetensiyasini rivojlantirishning ilmiy-nazariy asoslari	142
Boymurodova Sadoqat Istam qizi	
O'zbekiston Respublikasi ta'lim tizimi.....	146
Gadoymurodova Kamola Sunnatulloevna	
Oilada bola tarbiyasining ahamiyati va uning shaxs kamolotiga ta'siri	151
Galdiyeva Mehribon Durdiyevna, Oilimova Mushtariy Xaydarali qizi	
Art-pedagogika vositasida boshlang'ich sinf o'quvchilarida estetik dunyoqarashni shakllantirishning pedagogik ahamiyati	154
Gulboyev Akbar Tuxtyayevich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ma'naviy tadbirlar orqali vatanparvarlik tuyg'usini shakllantirish	158
Homidov Husniddin Kupaysinovich, Yusupova Gulzor Yunusjon qizi, Norbekova Sevinch Musurmon qizi	
Bone-Grafting Materials in Oral Surgery: Classification, Biological Properties, and Clinical Application	161
Jumaqulova Mashhura Alishevovna, Buzrukhoda Javohir Davronovich	
Mediatsiya va o'qib tushunish kompetensiyasi o'rtasidagi o'zaro aloqadorlik	166
Karimova Dilyoraxon Raximjon qizi	
Using STEM Technologies to Foster Rational Thinking in the Dentistry	169
Khonimqulov Javlon, Burkhonova Zarafuz	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini montessori metodikasi vositasida til o'rganish ko'nikmalarini shakllantirish usullari modeli.....	173
Mahbuba Yusupova Rustam qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda tayanch kompetensiyalarni integrativ yondashuv asosida shakllantirish metodikasining samaradorligi.....	177
Nasimova N. Q.	
Analysis of Scanning Techniques Used in Orthodontic Dentistry	182
Nasrullayev Javlonbek Ta'atonovich, Rahimberdiyev Rustam Abdunosirovich	
Zamonaviylik - ta'lim konsepsiyasida asosiy mezon sifatida	187
Ochilova Gulnoza Odilovna	

MUNDARIJA СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS	O'qish savodxonligi darslarida xalq og'zaki ijodidan foydalanish metodikasi 191 Qahhorova Sojida Bahodir qizi, Zokirov Javoxir G'aybullo o'g'li
	Diqqat va xotira jarayonlarida raqamli texnologiyalarning roli 196 Salomova Nargiza Sattorovna
	Talabalarda kasbiy refleksiya rivojlanishiga ta'sir etuvchi psixologik omillarning empirik tahlili..... 200 Shukurova Nargiza Ikramovna
	Gimnastikachi qizlarda egiluvchanlik jismoniy sifatini rivojlantirish jarayonida shikastlanishlarning oldini olish 205 Sultanova Musharafxon Xudoyqul qizi
	Maktabgacha katta yoshdagi bolalarda ekologik bilimlarni raqamli texnologiyalar yordamida rivojlantirish... 210 Sayfetdinova Dildora Ikramitdinovna
	Maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishida shaxsga yo'naltirilgan texnologiyalardan foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari, imkoniyatlari va yo'nalishlari 216 Uralova Nurxon Maxadovna
	Naqshbandiya qadriyatlarini bo'lg'usi o'qituvchi shaxsini shakllantirishdagi o'rni..... 220 Xalmuxamedova Maxbuba Aslanovna
	Boshlang'ich ta'limda raqamli texnologiyalardan foydalanishning ilmiy-metodik asoslari 223 Xo'jamberdiyeva Maftuna Norqobilovna, Sanaqulova Sevinch Baxtiyor qizi
	Developing Logical Thinking via the Use of STEM Technology 226 Yarmuhammedov Nabijon Navruzovich, Burkhonova Zarafuz
	Jismoniy tarbiya darslarida innovatsion metodlardan foydalanishning ahamiyati 229 Yo'ldoshboyeva Zulfiya Ravshan qizi, Jumayev Abdilxakim Turdiyevich
	Значение предмета физического воспитания и спортивной метрологии в физическом воспитании молодежи 233 Маматкулов Равшанжон Солижонович
	Аксиологические аспекты диалога культур в романе Сухбата Афлатуни "Рай Земной" 237 Чернова Татьяна Алексеевна, Худойназаров Сардорбек
	Maktab boshqaruvida ilmiy asoslangan yondashuvlarni joriy etishning pedagogik shart-sharoitlari..... 240 Akbutayeva Gulasal Uzoq qizi
	Features of Verbal and Non-Verbal Communication in Teaching Foreign Languages in Higher Education Institutions 248 Gulnoza Aslamovna Azimkulova
	Chaenomeles Japonica (Thunb.) Lindl. Ex Spach mevalaridan ajratib olingan polifenol va pektin komplekslarining ichak mikrobiotasi, oksidlovchi stress va immun javobga ta'sirini molekulyar-biologik usullar asosida tadqiq etish 251 Ergasheva Nigora G'ayratovna
	Contemporary Linguodidactic Trends in Teaching English in Higher Education 259 Khudoyarova Ziyoda Maratovna
	Yuqori sinf o'quvchilarida tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirishning muammo va imkoniyatlari..... 264 Layloxon Xabibullayeva Tursunali qizi
	Raqamli sport pedagogikasi va bo'lajak jismoniy tarbiya o'qituvchilarining kasbiy kompetentligini rivojlantirish omillari..... 269 Matvapayev Azizbek Gaibnazar o'g'li
	Sun'iy intellektga qaramlik: raqamli addiksiya evolyutsiyasining yangi bosqichi 273 Mo'minxo'jayeva Zuhra Alimjon qizi
	Linguo-Cognitive Modeling of The Relationship Between Life and Death In Literary Texts: a Comparative Analysis (Based on 20 th -Century English and Karakalpak Works)..... 279 Najimova Perizad Arslanbay qizi
	Talabalar intellektual qobiliyatini rivojlantirishning didaktik imkoniyatlari 283 Shodiyeva Charos Ravshan qizi
	Ta'limiy o'yinlar vositasida ko'zi ojiz bolalar nutqidagi kamchiliklarni korreksiyalashga qaratilgan mashg'ulotlarining asosiy bosqichlari 286 Xaytova Farida Kuchkarovna

Raqamli va an'anaviy o'qish: qiyosiy tahlil.....	292
<i>Mashrapova Sevara Xabibovna</i>	
Mustahkam oila qadriyatlari va ularning zamonaviy jamiyat rivojiga ta'siri.....	296
<i>Soyibova Bonu O'tkir qizi</i>	
Sog'lom turmush tarzini shakllantirishning pedagogik mohiyati	301
<i>Xoliqov Farxod Karomatillo o'g'li</i>	
Boshlang'ich ta'limda raqamli texnologiyalar: sun'iy intellekt vositalaridan oqilona foydalanish metodikasi...	305
<i>Aminov Shavkatjon Sobir o'g'li, Abdusattarova Muhlisaxon Foziljon qizi, Berdiyaroova Jasmena Sherzodjon qizi</i>	
Boshlang'ich tayyorgarlik bosqichidagi dzyudochilarda koordinatsion qobiliyatlarni shakllantirishning samarali vositalari	311
<i>Jumanova Iroda Shokirjon qizi</i>	
Mediatsiya va o'qib tushunish kompEtensiyasi o'rtasidagi o'zaro aloqadorlik.....	315
<i>Karimova Dilyoraxon Raximjon qizi</i>	
Xorijiy tillarda yozma ish turlarini o'rganishning o'ziga xos jihatlari	319
<i>Omonova Sarvinov</i>	
Can Duolingo Reduce Speaking Anxiety: A Literature-Based Analysis	322
<i>Qodirqulova Ra'no</i>	
Kommunikativ yondashuv asosida o'quvchilarning chet tilida muloqot qilish ko'nikmalarini takomillashtirish	326
<i>Sa'dullayeva Shahzoda Nuriddin qizi</i>	
Zamonaviy psixologning kasbiy kompetensiyasi: krizisli vaziyatlarda ishlash texnologiyalari.....	330
<i>Shirinov Otabek Tualovich</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning rivojlanishida shaxsga yo'naltirilgan texnologiyalardan foydalanishning o'ziga xos xususiyatlari, imkoniyatlari va yo'nalishlari	333
<i>Uralova Nurxon Maxadovna</i>	
Иммерсивные технологии в обучении русскому языку как иностранному: современные подходы и перспективы	337
<i>Абдусаламова Адиба Каримджановна</i>	
Инновационная методика интенсивного обучения студентов филологического направления русскому языку в сопоставлении с узбекским языком	340
<i>Касимов А. Б.</i>	
Basketbolchilarning jamoaviy texnik harakatlarini takomillashtirish.....	344
<i>Mirzayev Xusniddin Abdusattor o'g'li</i>	
Boshlang'ich sinflarda zamonaviy o'qitish usullari.....	348
<i>Alimjanova Matlyuba Yunusovna</i>	
Socio-Psychological Mechanisms of Child Protection From Violence: International Experience and the Practice of Uzbekistan.....	351
<i>Ganiev Maksudjon Najim ugli</i>	
Malaka oshirish jarayonida maktab o'qituvchilarining metodik kompetentligini rivojlantirishning pedagogik shart-sharoitlari	357
<i>Gafforova Sarvinov Asrorovna</i>	
Chap qo'li yetakchi o'quvchilarni o'qitishda neyropedagogik yondashuvning pedagogik mohiyati va asosiy tushunchalari	361
<i>Rashidov Abduaziz Abduvali o'g'li</i>	
XIX asr oxiri – XX asr boshlarida jadidchilik harakatining Qashqadaryoga kirib kelishi va uning ta'lim tizimiga oid tarixiy-pedagogik ildizlari	369
<i>Sulaymonova Nilufar O'tkir qizi</i>	
Снижение коммуникативной тревожности студентов-филологов средствами театральных упражнений в обучении немецкому языку	372
<i>Галиуллов Марат Анварович</i>	
Педагогические условия совершенствования дидактических моделей обучения студентов в цифровой образовательной среде	376
<i>Рахматова Нигина Исломовна</i>	

O'smirlarda internet tobeligi namoyon bo'lishining shaxs xususiyatlariga ta'siri.....	380
<i>Djuxonova Noxida Xayotjonovna</i>	
Tarix darslarida "Educaplay" interaktiv o'yinlaridan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari.....	384
<i>Eshankulova Ma'mura Davlatovna</i>	
Yangi O'zbekistonda nogironligi bo'lgan shaxslarning ijtimoiy faolligini ta'minlash: falsafiy tahlil va milliy dastur istiqbollari	388
<i>Jurayeva Mushtariy Muxaydinovna</i>	
"Neyropsycore / Bo'g'irsoq" kompyuterlashtirilgan dasturi asosida 6-9 yoshli bolalarda eshituv-so'z-mantiqiy xotirani rivojlantirish samaradorligi.....	392
<i>Mirzajonova Eleonora Topvoldiyevna</i>	
Texnika oliy ta'limida o'qitishning metodologiyasi: zamonaviy yondashuvlar va samarali pedagogik texnologiyalar	395
<i>Numonjonov Shoxzodbek Dilshodjon o'g'li</i>	
Raqamli ta'limda fizika o'qitish metodikasini takomillashtirish modeli	401
<i>Sh. A. Saidova, J. J. Kamolov</i>	
Tanqidiy fikrlash ko'nikmalarining yozuv kompetensiyasini shakllantirishdagi o'rni.....	410
<i>Jo'rayeva Zuhra Kamoliddin qizi</i>	
Integrativ o'qitish samaradorligini oshirishning pedagogik shart-sharoitlari mazmuni.....	414
<i>Kamola U. Mirzayeva</i>	
Oliy ta'lim tizimida dasturiy-konseptual modellashtirishning epistemologik va metodologik asoslari	419
<i>Muydinjonov Ziyodjon Rafiqjon o'g'li</i>	
Imom G'azzoliyning farzand tarbiyasiga oid qarashlarini zamonaviy pedagogikaga joriy etish shart-sharoitlari.....	423
<i>Nabiyeva Aziza Komil qizi</i>	
Parsial o'quv dasturlarining pedagogik mazmuni, tuzilishi va boshlang'ich ta'lim metodikasidagi nazariy asoslari	429
<i>Saydillayeva Mehrnaz Bahodir qizi</i>	
FabLab va MakerSpace texnologiyalari asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida texnik ijodkorlikni shakllantirish metodikasi	434
<i>Xudaykulova Saida Zakirovna</i>	
The Role of Qualified Teachers in Students' Career Choices.....	441
<i>Karimov Dostonjon Karimovich</i>	
Oliy ta'lim muassasalarida zoologiya fanini mediatexnologiyalardan foydalanib o'qitish shart-sharoitlari	446
<i>Kalandarova Dilnoza Samandarovna</i>	
Koxlear implantatsiyadan keyingi bolalarni oila muhitida eshituv-bilish rehabilitatsiyalash strategiyalari va ularning samaradorligi	451
<i>Amatjanova Moxinur</i>	
Fanlararo yondashuv asosida ta'lim jarayonida ma'naviy-axloqiy qadriyatlarni tarbiyalash metodikasi	455
<i>Anorboyev Bekmurod Dilmurod o'g'li</i>	
Koxlear implantli bolalarni inklyuziv ta'limga moslashtirishning pedagogik shart-sharoitlari	459
<i>Atamirzayeva Zebunniso Baxtiyor qizi</i>	
Globallashuv va raqamli jamiyat sharoitida umummadaniy kompetentlik tushunchasining transformatsiyasi	464
<i>Baydjanova Dinora Karimovna</i>	
Akmeologik yondashuv asosida pedagoglarning kasbiy intellektual salohiyatini rivojlantirish	469
<i>Boltayeva Qambar Abdullayevna</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishning konseptual asoslari	474
<i>Egamberdiyev Oyatillox Alisher o'g'li</i>	
Global ta'lim makonida raqamli kompetentlikni rivojlantirish: zamonaviy muammolar va innovatsion yechimlar	478
<i>Fazilova Zumrad Axmadovna</i>	
Immunitet tizimining yaxshi rivojlanishida jismoniy mashqlarning o'rni va ahamiyati	481
<i>Jurayev Bobomurod Ramazonali o'g'li</i>	

Project-Based Learning in Professional Education	485
<i>Mukhtarova Nozima Kuchkarovna</i>	
Yuqori sinf o'quvchilarida axborot iste'moli madaniyatini rivojlantirishning pedagogik-psixologik xususiyatlari	488
<i>Muxammadiyev Baxtiyor Jurayevich</i>	
Texnika oliy ta'limida o'qitishning metodologiyasi: zamonaviy yondashuvlar va samarali pedagogik texnologiyalar	493
<i>Numonjonov Shoxzodbek Dilshodjon o'g'li</i>	
Boshqa sohalardagilarga ingliz tilini o'rgatishda innovatsion texnologiyalar	499
<i>Sardorova Mashxura Maxsudbekovna</i>	
Loyihaviy ta'lim texnologiyasining o'quvchilar mustaqil o'quv-izlanish faoliyatini rivojlantirishdagi pedagogik imkoniyatlari	502
<i>Suyunova Marjona Xudoyshukur qizi</i>	
Individual Diagnosis of Genre and Spelling Errors in Mother Tongue Lessons Through AI Programs.....	506
<i>Tukhtayeva Muqaddas Olimovna</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda huquqiy kompetentlikni rivojlantirishning nazariy va konseptual asoslari	510
<i>Xolmatov Oybek Orifovich</i>	
The Role of a Rubric in Assessing the English Skills of Learners with Visual Impairments	514
<i>Sharipova Yoqut Qudratillayevna</i>	
Сущность, структура и содержание конфликтологической компетентности как компонента профессиональной культуры будущего педагога	518
<i>Мирзабдуллаева Дилхумор Эркиновна</i>	
Мнемотехника как средство формирования устной речи детей дошкольного возраста на занятиях английского языка	523
<i>Исроилова Шохсанам Учкунчон кызы, Мирзатова Гульшода Худойбердиевна</i>	
Социоэкономические факторы, влияющие на состояние психологического здоровья личности	529
<i>Собиров Абдулазиз Абдурозикович</i>	
Maktabgacha ta'lim jarayonida kriptologik yondashuv vositasida ijodiy intellektni shakllantirish texnologiyasi	533
<i>Munisa Topilova Miravzalovna</i>	
Проектирование интеллектуальных систем управления и разработка их программного обеспечения	536
<i>Холматов Камолиддин Икромиддинович</i>	
Metacognitive Approaches in Error Correction: Methods and Pedagogical Technologies for Developing Metacognitive Competence in Future German Language Teachers	539
<i>Khasanova Ozodakhon Kurvonali kizi</i>	
Informatikaning nazariy asoslari fanining mazmuni va unga qo'yilgan me'yoriy-huquqiy talablar	544
<i>Shirinov Feruzjon Shuxratovich, Yuldasheva Gulsanam Odiljon qizi</i>	

BO'LAJAK O'QITUVCHILARNING KASBIY KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHNING KONSEPTUAL ASOSLARI

Egamberdiyev Oyatillox Alisher o'g'li
Farg'ona davlat universiteti tayanch doktorati

ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-9557-9386>

Annotatsiya: Mazkur maqolada bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishning konseptual asoslari pedagogik nuqtai nazardan tizimli ravishda tahlil qilinadi. Oliy ta'limni modernizatsiya qilish, ta'lim jarayonini xalqarolash-tirish hamda kompetensiyaviy yondashuvni amaliyotga joriy etish sharoitida pedagog kadrlarning kasbiy tayyorgarligini takomillashtirish dolzarb ilmiy-pedagogik muammo sifatida qaraladi.

Tadqiqot jarayonida tizimli-tahliliy, qiyosiy-pedagogik, modellashtirish va umumlashtirish metodlaridan foydalanildi. Shuningdek, bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishga qaratilgan konseptual model ishlab chiqilib, uning asosiy tamoyillari, pedagogik shart-sharoitlari hamda amalga oshirish mexanizmlari aniqlashtirildi. Tadqiqot natijalari pedagogik ta'lim jarayonida kasbiy kompetentlikni rivojlantirishning samarali yo'llarini belgilashga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: kasbiy kompetentlik, bo'lajak o'qituvchi, kompetensiyaviy yondashuv, pedagogik texnologiya, konseptual model, ta'lim sifati, refleksiv faoliyat, kasbiy tayyorgarlik, pedagogik jarayon, innovatsion yondashuv.

Abstract: This article presents a systematic pedagogical analysis of the conceptual foundations for developing the professional competence of pre-service teachers. In the context of higher education modernization, internationalization of the educational process, and the implementation of a competency-based approach, improving the professional training of future teachers is considered a significant scientific and pedagogical challenge.

The study employs system-analytical, comparative-pedagogical, modeling, and generalization methods. Furthermore, a conceptual model for the development of pre-service teachers' professional competence was designed, and its key principles, pedagogical conditions, and implementation mechanisms were identified. The findings contribute to determining effective strategies for enhancing professional competence within teacher education programs.

Key words: professional competence, pre-service teacher, competency-based approach, pedagogical technology, conceptual model, quality of education, reflective activity, professional training, pedagogical process, innovative approach.

Аннотация: В данной статье с педагогической точки зрения проводится системный анализ концептуальных основ развития профессиональной компетентности будущих учителей. В условиях модернизации высшего образования, интернационализации образовательного процесса и внедрения компетентностного подхода в практику совершенствование профессиональной подготовки педагогических кадров рассматривается как актуальная научно-педагогическая проблема.

В ходе исследования использованы системно-аналитический, сравнительно-педагогический методы, а также методы моделирования и обобщения. Кроме того, разработана концептуальная модель развития профессиональной компетентности будущих учителей, определены её основные принципы, педагогические условия и механизмы реализации. Результаты исследования способствуют определению эффективных путей развития профессиональной компетентности в системе педагогического образования.

Ключевые слова: профессиональная компетентность, будущий учитель, компетентностный подход, педагогическая технология, концептуальная модель, качество образования, рефлексивная деятельность, профессиональная подготовка, педагогический процесс, инновационный подход.

KIRISH

Ta'lim tizimida pedagog kadrlar tayyorlash sifati jamiyat taraqqiyotini belgilovchi muhim omillardan biri sifatida e'tirof etilmoqda. Ayniqsa, oliy ta'limni modernizatsiya qilish, uning mazmunini xalqaro standartlar asosida takomillashtirish hamda kompetensiyaviy yondashuvni keng joriy etish sharoitida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirish muhim pedagogik muammoga aylanmoqda. Chunki bugungi o'qituvchi

nafaqat o'z fanini mukammal bilishi, balki ta'lim jarayonini samarali tashkil etish, innovatsion texnologiyalarni qo'llash, o'quvchilar bilan samarali muloqot o'rnatish va refleksiv faoliyat olib borish qobiliyatlariga ham ega bo'lishi zarur.

O'zbekiston Respublikasida ta'lim tizimini rivojlantirishga qaratilgan me'yoriy-huquqiy hujjatlar, xususan, "Ta'lim to'g'risida"gi Qonun hamda oliy ta'limni 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasida pedagog kadrlarning kasbiy tayyorgarligini oshirish ustuvor vazifa sifatida belgilangan. Bu esa bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishning ilmiy asoslangan yondashuvlarini ishlab chiqishni taqozo etadi. Shu bois ushbu maqolaning maqsadi bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishning konseptual asoslarini aniqlash va ilmiy jihatdan asoslashdan iborat.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirish muammosi pedagogika fanida muhim ilmiy yo'nalishlardan biri sifatida keng o'rganilgan. Mazkur tushunchaning nazariy asoslari, tarkibiy tuzilmasi hamda shakllanish mexanizmlari bo'yicha turli ilmiy yondashuvlar mavjud bo'lib, ular ushbu fenomenning ko'p qirrali va kompleks xarakterga ega ekanligini ko'rsatadi.

Xorijiy tadqiqotchilar, xususan, John Raven kasbiy kompetentlikni shaxsning muvaffaqiyatli faoliyat olib borishini ta'minlovchi bilimlar, ko'nikmalar va shaxsiy sifatlar integratsiyasi sifatida talqin qiladi. David McClelland esa kompetensiya tushunchasini an'anaviy bilimga asoslangan yondashuvga muqobil sifatida ilgari surib, uning amaliy faoliyatdagi samaradorlik bilan bevosita bog'liqligini asoslab beradi. Shuningdek, Philippe Perrenoud o'qituvchi kompetentligini pedagogik vaziyatlarni samarali boshqarish, muammolarni hal etish va refleksiv faoliyat yuritish qobiliyati bilan izohlaydi.

Ta'lim jarayonida kompetensiyaviy yondashuvni asoslashda Lev Vygotskiyning sotsiokultural nazariyasi muhim ahamiyat kasb etadi. Unga ko'ra, shaxsning rivojlanishi ijtimoiy muhit va faoliyat jarayonida yuzaga keladi, bu esa kasbiy kompetentlikni shakllantirishda interaktiv ta'lim metodlarining zarurligini ko'rsatadi. Shu bilan birga, Benjamin Bloom tomonidan ishlab chiqilgan taksonomiya kognitiv faoliyatni bosqichma-bosqich rivojlantirish orqali kompetentlikni shakllantirishning metodik asosini yaratadi.

Mahalliy olimlar tomonidan ham kasbiy kompetentlik muammosi turli jihatlarida tadqiq etilgan. Xususan, pedagogik kompetentlikni shakllantirishda milliy ta'lim tizimining o'ziga xos xususiyatlari, o'qituvchining kasbiy faoliyatga tayyorgarligi hamda shaxsiy rivojlanish omillari alohida ta'kidlanadi. Ular kasbiy kompetentlikni faqat bilim va ko'nikmalar yig'indisi sifatida emas, balki pedagogik faoliyatni samarali amalga oshirishga xizmat qiluvchi integrativ sifat sifatida talqin etadilar.

So'nggi yillarda olib borilgan tadqiqotlarda kompetensiyaviy yondashuv asosida o'qituvchilarni tayyorlashning innovatsion texnologiyalari, raqamli ta'lim muhitida kasbiy kompetentlikni rivojlantirish hamda refleksiv faoliyatni shakllantirish masalalariga alohida e'tibor qaratilmoqda. Biroq mavjud ilmiy ishlarda bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishning konseptual asoslarini tizimli va yaxlit model sifatida ishlab chiqish yetarli darajada yoritilmagan.

Shu jihatdan mazkur tadqiqot mavjud ilmiy yondashuvlarni umumlashtirish va ularni integratsiyalash asosida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishning konseptual asoslarini aniqlashga qaratilganligi bilan ahamiyatlidir.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqot bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishning konseptual asoslarini aniqlashga qaratilgan bo'lib, u kompleks va tizimli yondashuv asosida tashkil etildi. Tadqiqot metodologiyasi pedagogik jarayonlarni o'rganishning zamonaviy ilmiy tamoyillariga tayangan holda ishlab chiqildi.

Tadqiqotning nazariy-metodologik asosini kompetensiyaviy yondashuv, tizimli yondashuv, faoliyatga yo'naltirilgan yondashuv hamda shaxsga yo'naltirilgan ta'lim konsepsiyalari tashkil etadi. Ushbu yondashuvlar bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini yaxlit tizim sifatida ko'rib chiqish, uning tarkibiy komponentlari va rivojlanish mexanizmlarini aniqlash imkonini berdi.

Tadqiqot jarayonida quyidagi metodlardan foydalanildi:

- tizimli-tahliliy metod - kasbiy kompetentlik tushunchasining mazmuni, tuzilmasi va komponentlarini aniqlashda;
- qiyosiy-pedagogik tahlil - mahalliy va xorijiy tajribalarni o'rganish hamda solishtirishda;
- modellashirish metodi - bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishning konseptual modelini ishlab chiqishda;
- umumlashtirish metodi - olingan natijalarni tizimlashtirish va ilmiy xulosalar chiqarishda.

Tadqiqot doirasida kasbiy kompetentlikning tuzilmasi to'rtta asosiy komponent asosida belgilandi: motivatsion-qadriyatli, kognitiv, faoliyatli-operatsion va reflektiv-baholovchi. Mazkur komponentlar o'zaro uzviy bog'liqlikda bo'lib, bo'lajak o'qituvchining kasbiy shakllanish jarayonini kompleks tarzda tavsiflaydi.

Shuningdek, tadqiqotda kompetentlikni baholash mezonlarini aniqlashda Benjamin Bloom taksonomiyasi hamda SOLO modeli yondashuvlaridan metodik asos sifatida foydalanildi. Bu esa o'quv faoliyatining kognitiv darajalarini aniqlash va kasbiy rivojlanish dinamikasini baholash imkonini berdi.

Mazkur metodologik yondashuvlar asosida ishlab chiqilgan konseptual model bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirish jarayonini ilmiy asoslash hamda uni amaliyotga joriy etish uchun zarur metodik platforma vazifasini bajaradi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Tadqiqot jarayonida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishning konseptual asoslari tizimli ravishda tahlil qilinib, uning tarkibiy tuzilmasi va funksional xususiyatlari aniqlashtirildi. Olingan natijalar shuni ko'rsatdiki, kasbiy kompetentlik integrativ sifat bo'lib, u nafaqat bilim va ko'nikmalar majmuasini, balki pedagogik faoliyatni samarali amalga oshirishga yo'naltirilgan shaxsiy va kasbiy sifatlar uyg'unligini ham o'z ichiga oladi.

Tadqiqot natijasida kasbiy kompetentlikning to'rtta asosiy komponenti - motivatsion-qadriyatli, kognitiv, faoliyatli-operatsion hamda reflektiv-baholovchi komponentlar ilmiy jihatdan asoslab berildi. Ushbu komponentlarning o'zaro integratsiyasi pedagogik faoliyat samaradorligini ta'minlovchi muhim omil sifatida namoyon bo'ldi. Xususan, motivatsion-qadriyatli komponent kasbiy faoliyatga nisbatan ichki ehtiyoj va ijobiy munosabatni shakllantirsa, kognitiv komponent nazariy bilimlarning puxta o'zlashtirilishini ta'minlaydi. Faoliyatli-operatsion komponent esa o'zlashtirilgan bilimlarni amaliyotda qo'llash ko'nikmalarini rivojlantiradi, reflektiv-baholovchi komponent esa o'z faoliyatini tahlil qilish va takomillashtirish imkonini beradi.

Modellashtirish asosida ishlab chiqilgan konseptual model bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirish jarayonining bosqichma-bosqich, tizimli va maqsadga yo'naltirilgan tarzda amalga oshirishini ko'rsatdi. Modelda pedagogik shart-sharoitlar, ta'lim mazmuni, metodlar va baholash mezonlari o'zaro uzviy bog'liqlikda ifodalandi. Natijalar shuni ko'rsatdiki, mazkur modelni ta'lim jarayoniga joriy etish o'quv faoliyatining samaradorligini oshirish, talabalarning mustaqil fikrlashini rivojlantirish hamda kasbiy tayyorgarlik darajasini yuqori bosqichga olib chiqishga xizmat qiladi.

Olingan natijalar Philippe Perrenoud tomonidan ilgari surilgan o'qituvchi kompetentligining reflektiv va amaliy faoliyat bilan bog'liqligi haqidagi nazariy qarashlarni tasdiqlaydi. Shuningdek, kompetentlikni bosqichma-bosqich rivojlantirish zarurati Benjamin Bloom taksonomiyasi asosida ham o'z ifodasini topadi. Bu esa tadqiqot natijalarining mavjud ilmiy yondashuvlar bilan uyg'unligini ko'rsatadi.

Shu bilan birga, tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, kasbiy kompetentlikni rivojlantirishda faqat nazariy bilimlarga tayanish yetarli emas, balki interfaol metodlar, amaliy mashg'ulotlar va reflektiv faoliyatni uyg'unlashtirish muhim ahamiyat kasb etadi. Mazkur holat zamonaviy pedagogik texnologiyalarni ta'lim jarayoniga keng joriy etish zarurligini yana bir bor tasdiqlaydi.

Olingan natijalar bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirish jarayonini takomillashtirish, uni tizimli asosda tashkil etish hamda ta'lim sifatini oshirishga xizmat qiluvchi ilmiy-amaliy tavsiyalar ishlab chiqish imkonini berdi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Mazkur tadqiqot natijasida bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishning konseptual asoslari pedagogik nuqtai nazardan tizimli ravishda asoslab berildi. Tadqiqot davomida kasbiy kompetentlikning mazmun-mohiyati aniqlashtirilib, uning motivatsion-qadriyatli, kognitiv, faoliyatli-operatsion hamda reflektiv-baholovchi komponentlardan iborat integrativ tuzilma ekanligi asoslandi.

Tahlillar shuni ko'rsatdiki, kasbiy kompetentlikni samarali rivojlantirish uchun ta'lim jarayonini kompetensiyaviy yondashuv asosida tashkil etish, nazariy bilimlarni amaliy faoliyat bilan integratsiyalash hamda talabalarning reflektiv faoliyatini qo'llab-quvvatlash muhim ahamiyatga ega. Shuningdek, ishlab chiqilgan konseptual model bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy tayyorgarligini bosqichma-bosqich rivojlantirish imkonini beruvchi samarali metodik asos sifatida e'tirof etildi.

Tadqiqot natijalari asosida quyidagi tavsiyalar ishlab chiqildi:

- oliy ta'lim muassasalarida pedagog kadrlar tayyorlash jarayoniga kompetensiyaviy yondashuvni tizimli ravishda joriy etish;
- o'quv jarayonida interfaol metodlar va innovatsion pedagogik texnologiyalardan keng foydalanish;

- talabalarning kasbiy refleksiyasini rivojlantirishga qaratilgan maxsus metodik vositalarni ishlab chiqish va amaliyotga tatbiq etish;
- kasbiy kompetentlikni baholashning zamonaviy mezonlari va indikatorlarini takomillashtirish.

Umuman olganda, tadqiqot natijalari bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirish tizimini takomillashtirish, ta'lim sifatini oshirish hamda pedagogik faoliyat samaradorligini ta'minlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'xati:

1. Andreas Schleicher. World Class: How to Build a 21st-Century School System. - Paris: OECD Publishing, 2018.
2. Linda Darling-Hammond. The Right to Learn: A Blueprint for Creating Schools that Work. - San Francisco: Jossey-Bass, 2021.
3. John Hattie. Visible Learning: The Sequel. - London: Routledge, 2023.
4. Fernando M. Reimers. Educating Students to Improve the World. - Singapore: Springer, 2020.
5. UNESCO. Reimagining Our Futures Together: A New Social Contract for Education. - Paris, 2021.
6. OECD. Future of Education and Skills 2030. - Paris, 2019.
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. PF-5847-son Farmon. "Oliy ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi". - Toshkent, 2019.
8. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. PQ-4623-son Qaror. "Pedagogik ta'lim sohasini rivojlantirish chora-tadbirlari". - Toshkent, 2020.
9. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi. 372-son Qaror. "Oliy ta'lim tizimini zamonaviylashtirish chora-tadbirlari". - Toshkent, 2022.
10. Michael Fullan. The New Meaning of Educational Change. - New York: Teachers College Press, 2020.
11. Andy Hargreaves. Moving: A Memoir of Education and Social Mobility. - London: Bloomsbury, 2021.
12. Zamonaviy pedagogik kompetensiyalarni rivojlantirishga oid Scopus bazasidagi ilmiy maqolalar to'plami (2019-2024).

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №6(5)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzirimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.